

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Judiciis Ecclesiasticis Ad Germaniæ Catholicæ
Principia Et Usum**

De iudiciis criminalibus

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii [u.a.], 1766

Titulus XXVII. De quibusdam Speciebus Homicidii qualificati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68185)

Werigeldum pro consanguineis ad redimendas actiones civiles 33.)

TITULUS XXVII.

DE QUIBUSDAM SPECIEBUS HOMICIDII QUALIFICATI.

Conf. Decretal. Lib. V. Tit. 10. II. In Sext. Tit. 4.

§. 339.

QUALIFICATA Homicidia dicuntur, *Homicidia qua-*
quæ singulari odio Leges perfe- *lificata.*
quuntur, & severius puniunt ob ac-
cedentem specialem qualitatem. Ta-
le est Assassinium, Veneficium, Parricidium, Latrocinium, Sacrilegium.

§. 340. Assassini mentio facta est *Assasini*
supra Tit. de Jure Asyli. Notitiam *infideles*
de Assasinis, Asiaz populis, præbet
PAULUS ÆMYLIUS 34.) res gestas sub

D d 3 Lu-

33.) De hac Werigeldi Saxonici specie fuse agit CARPZOV. pract. crim. part. 1. q. 34. Fuit illud nonnunquam applicatum pro anima occisi, prout colligimus ex conventionione Archiepiscopi Magdeburgensis cum Civitate Hallensi anno 1499 apud LUNIG spicileg. Eccl. Cont. 2. art. 195. fol. 307.

34.) De reb. gest. Francorum lib. 5. f. 273.

LUDOVICO VII. Juniore narrans, his
 verbis: Nec tam magni Reges Impe-
 ratoresque formidolosi erant, quam
 Affasini, gens obscura. Decem omnino
 incolunt oppida circiter sexaginta vi-
 rorum millia. Phanicibus tunc con-
 tribuebantur . . . ex Perside profecti
 creduntur: receptaque Mahometi
 persuasione, sanctissimi omnium
 Barbaris existimabantur . . . ea opi-
 nione imbuti sunt, ut sibi persua-
 deant, in rebus humanis nihil anti-
 quius esse, quam pro publica salute,
 cum tempora postulent, mortem op-
 perere . . . cui provincia evenerit, ali-
 cujus e nostris proceribus interimen-
 di, is ut unus e nostris se nostrorum
 turbæ immiscens, per fallaciam ca-
 dem facit, sibi minime parcens, gra-
 rusque sibi statim occumbendum ef-
 se. Sic Raimundus Comes Tripolita-
 nus, quod eis infestus esset, Tripoli
 a duobus Affasinis confossus, cetero-
 rum curam acuit, ut custodes corpo-
 ribus suis adhiberent.

*Operam
 olim præ-
 stabant
 in occi-
 dendis
 aliis:*

§. 341. Hæc hominum colluvies
 adeo invaluit, ut seculo XIII. 35
 nonnulli

35 Tette INNOCENTIO IV. in Cap. 1. de
 Homicid. in 6.

nonnulli Magnates taliter perimi formi-
dantes, coacti fuerint securitatem ab eo-
rundem Assasinorum domino impetrare, sic-
que ab eo non absque christiana dignitatis
opprobrio redimere quodammodo vitam
suam. Hæc Decretalis ex Concilio
Lugdunensi deprompta, proprie lo-
quitur de dictis infidelibus populis:
unde nullam Censuram statuit in ip-
sos hos interfectores, utpote Eccle-
siæ non subjectos, sed in eos, qui
quempiam Christianorum per ejus-
modi Assasinos interfici jusserint. Isti
enim mandantes (quanquam mors ex
hoc forsitan non sequatur) aut Assa-
sinum receptantes, defendentes, vel
occultantes, ipso facto, absque alia
sententia incurrunt excommunicatio-
nem & depositionem a dignitate, ho-
nore, ordine, officio & beneficio.

§. 342. Horum populorum mores *Nunc ipsi*
cum subsequen-
tibus temporibus imi *Christia-*
tari cœpissent Christiani, conducen-
ni pro
do homines audace & improbos, qui *pretio*
sibi infensos e medio tollerent, istud *idem*
homicidium pro pretio perpetratum, *præstant.*
vocari consuevit Assasinium, ad quod
extenditur dicta Decretalis INNOCEN-
TII IV. cum gravius sit, per Christia-
num conductum occidi Christianum,

D d 4 sicut

sicut gravius est, fratrem occidi a fratre, quam ab extraneo. Unde etiam poenae Juris Canonici in mandantes latae, extenduntur in ipsos interfectores pretio conductos.

Pœna ordinaria exasperatur.

§. 343. In Curiis criminalibus secularium, nomen Assasini quidem non occurrit, reducitur tamen ad homicidium dolosum & latrocinium & ideo est qualificatum, quia turpem, mercede interveniente, operarum locationem continet. Unde exasperari solet poena homicidii simplicis contundendo membra per rotam, vel imponendo corpus rotam, tam in eos, qui conducunt Assasinum, quam in eum, qui operam suam pro pecunia locat, ad detestandum hoc crimen, quod PAULUS MERENDA 36.) dicit esse exceptum, atrox & enorme, ita ut æquiparetur crimini læsæ Majestatis. Ad poenam tamen mortis infligendam requiri solet I. Mandatum ad occidendum. II. Merces data vel promissa. III. Actualis occisio, vel saltem actus huic effectui proximus

36.) In Confil. Criminal. collectis a ZILITTO tom. 2. Conf. 88.

ximus 37). Ex dispositione autem Juris Canonici incurruntur poenae supra §. 34. recensitæ, quæ his temporibus extenduntur etiam in ipsos, qui pro mercede Christianum interficiunt, aut saltem ponunt proximum conatum ad occisionem. Dum autem contra Clericum decernitur Depositio ipso jure a dignitate, honore, ordine, officio & beneficio, ita ut non alia requiratur sententia; hoc tamen intelligendum est, ut non requiratur sententia condemnatoria, bene tamen declaratoria criminis, post quam Clericus esset actualiter degradandus, & Curiaæ seculari tradendus 38.).

D d 5

nesi-

37.) Non sufficere vulnerationem, sed requiri actualem occisionem, operose propugnat Advocatus quidam, cujus allegationem refert PASSERINUS ad cit. Cap. I. de Homicid. in 6. post n. 20. ubi dicitur, quod per contrarium usum totius orbis abrogatus sit rigor hujus Capituli, quod poenas ordinarias statuit, *quanquam mors ex hoc forsitan non sequatur.*

38.) SCACCIA de Judiciis. lib. I. cap. II. n. 70. Non est autem tenenda opinio CAROLI DE GRASSIS de effect. Cler. effect. I. n. 668. & seqq. ubi multis aliis citatis, docet sententiam decla-

neficia etiam ipsius vacarent, & per eum, ad quem spectant, possent mox alteri conferri 39.), etiam illo non vocato 40.).

Veneficio §. 344. Altera species qualificati homicidii est *Veneficium*, quod fit propinato veneno, adeo quidem, ut etiam machinatio mortis per venenum puniatur Lege Cornelia: Qui venenum necandi hominis causa fecerit, vel vendiderit, vel habuerit 41.). Plus est hominem extinguere veneno, quam occidere gladio 42.): Veneficium enim continet prodicionem, & fit clam ac per insidias, ita ut vitari difficillime queat. Qui venenum dicit, adijcere debet, utrum malum, an bonum; nam & medicamenta venena sunt 43.).

Venena

ratoriam criminis Assassini contra Clericum competere Judici Laico.

39.) HIER. GONZALEZ ad Reg. VIII. Cancell. Gloss. 15. n. 76.

40.) Idem autor gloss. 53. n. 2. universim docet, posse aliquid fieri, non citato Adversario, quando lex permittit, ut fiat *libere*, quæ vox adhibetur in cit. C. I. de Homicid. in 6.

41.) L. 3. pr. ff. ad Leg. Corn. de Sicar.

42.) L. 1. C. de Malefic.

43.) L. 236. ff. de V. S. & cit. L. 3. §. 2. ubi etiam de Amatorio.

De Homicid. Qualific. 427

Venena aliqua simpliciter sunt mala, quæ nullo modo adjectione alterius materiæ salubria fiunt, uti venenum serpentum. Alia, si admisceatur certa materia, serviunt ad antidota, & salutaria medicamenta: illa priora absolute sunt prohibita; hæc posteriora eatenus sunt prohibita, quatenus hominis necandi causa tractantur.

§. 345. Merito in hoc crimine ex-*Statuitur*
asperatur pœna homicidii. Imperator *exaspe-*
GALBA 44.) tutorem quendam, qui *rata pœ-*
pupillum veneno necasset, cruci affi-*na,*
gendum damnavit: clamante autem
eo, se civem Romanum esse, mutari
pœnam iussit, multoque præter ce-
teras, altiore & dealbatam statui
cruce iussit, cui affigeretur. Leges
Civiles statuunt pœnam truncationis
capitis ex Lege Cornelia de Sicariis.
Constitutio Carolina 45.) decernit
pœnam rotæ in maribus, suffocatio-
nem in aqua in feminis: pro diversa
tamen conditione personæ occiden-
tis & occisæ, posset pro aliorum ter-
rore, corpus lacerari forcipe igni-
to, vel Reus ad supplicium trahi mo-
do ignominioso.

§. 346.

44.) Referente SÆTONIO in vita cap. 9.

45.) Art. 130.

*Si cri-
men sit
perje-
ctum,*

§. 346. Ad hanc pœnam ordina-
riam Veneficii, tria requiruntur, I.
Venenum fuisse propinatum. II.
Mortem ex eo secutam 46.). III.
Venenum fuisse malum & noxium.
Unde qui poculum amatorium præ-
bet, ex quo alter moritur, non pu-
nitur pœna homicidii, quia non do-
lose interemit. Solus conatus non
sufficit ad pœnam ordinariam, nisi
forte per venenum attentetur parric-
cidium 47.). Aliquæ Leges eum,
qui hominis necandi causa venenum
confecerit, dederit &c. damnant ad
pœnam Legis Cornelix de Sica-
riis 48.): hæc autem lex varias con-
tinet

46.) In Codice Criminali Bavarix p. 1.
c. 3. §. 12. pœna mortis, sed sine ex-
asperatione, statuitur in eum, qui ve-
nenum propinavit, etsi mors non fue-
rit secuta.

47.) De hoc casu loquitur L. 1. ff. de
Leg. Pomp. de Parricid. *Qui emit ve-
nenum, ut patri daret, quamvis non po-
tuerit dare.*

48.) In legibus Wisigothorum lib. 6. tit.
2. Leg. 2. sic statuitur: *veneficos id est
qui venena conficiunt, ista protinus vir-
dicta sequatur: ut si venenatam potionem
alicui dederint, & qui biberit, mortuus
ecinde fuerit, illi etiam continuo suppli-
cix subditi morte turpissima sunt punien-*

tinet pœnas, non semper capitales. Nam qui causam mortis præbet, tunc demum de homicidio tenetur, si dolose causam præbeat in re illicita ob periculum homicidii; veluti qui philtum dat ad impediendam conceptionem, ubi propinans animo nocendi & occidendi carere nequit, dum parum, ne ad perfectionem suam perveniat, ex proposito impedit. Qui autem medicamentum ad procurandam conceptionem, vel sanitatem imperite adverso successu propinavit, pœna solum extra ordinem puniendus est 49.). Si quis hominis necandi causa venenum emit, venditor tenetur de damno, quod secutum est: qui vero promiscue, notis & ignotis venena vendit, arbitrio Magistratus punitur 50.). Qui
peco-

di. si certe poculo veneni potatus evaserit, in ejus potestate tradendus est ille, qui dedit: ut de eo quod facere voluerit, suis sit incunctanter arbitrii.

49.) *Ex Senatus Consulto relegari iussa est ea, quæ non quidem malo animo, sed malo exemplo medicamentum ad conceptionem dedit, ex quo ea, quæ acceperat, decefferit. L. 3. §. 2. ff. ad Leg. Corn. de Sicar.*

50.) *In Conf. Carol. Art. 37. jubetur*

pecora , aquas , prata &c. veneno inficiunt , arbitrarie puniuntur juxta gravitatem damni , quod secutum est , aut facile sequi potuit.

Severius punitur Clericus hujus criminis reus. §. 347. Clericus, qui veneno quem occidit, severius quam simplex homicida puniendus est. Ideo pœna ordinaria afficiendus esset, si paravit venenum animo illud alteri propinandi, etsi non propinasset impeditus alio eventu, modo per ipsum non steterit, quo minus propinaret, vel venenum non habuisset effectum § 1.). Fatendum est, hoc crimen adeo esse perniciosum, ut nulla pœna injuste statui videatur; sufficit hominibus inter tot armorum genera natis, mortem ipsam formidare, absque eo, quod in ipso cibo & potu, sine quibus vivere impossibile est, mortis timor misceatur. Quid enim miserabilius est, quam uno eodemque tempore, cum spe

Magistratus pharmacopolas & c. sub iuramento obligare, ne venena vendant absque Magistratus consensu.

§ 1.) FELIXUS tract. quando conatus parniatur. vers. fallit quinto

spe vivendi, & timore moriendi
cibum sumere 52.)?

§. 348. Ad majorem veneficii de-
testationem notandum est, jure Gen-
tium, si non omnium, certe me-
liorum, non licere hostem veneno
interficere. Communis utilitas id
videtur exigere, ne pericula in bel-
lis nimium intenderentur, etiam con-
tra supremos Reges, quorum vita
ab armis ante alios defenditur, a
veneno minus quam aliorum tuta
est, nisi defendatur juris aliqua re-
ligione & metu infamiae 53.). Prodi-
toria enim censetur occisio, quæ ve-
neno

*Etiam in
bello non
est usus
veneni
contra
hostes.*

52.) Sic discurrit BERN. DIAZ in Pract.
Crim. Canon. Cap. 89. & qui istum tra-
ctatum magis exornavit IGNAT. LOPEZ
DE SALCEDO cap. 99. ubi in adjecto
Scholio Lit. D. ex MOLINÆO ad con-
suetud. Paris. tit. 1. de feud. princ. n. 99.
notatur, Imperatorem (HENRICUM
VII. cum tamen ille Scholiastes ex su-
perficiaria lectione MOLINÆI, Rober-
tum Siciliæ Regem nominet) Eucha-
ristia intoxicata interfectum fuisse.
Quam fabulam confutat ODERICUS
RAYNALDUS Annal. Eccles. ad ann.
1313. n. 24. seqq.

53.) HUGO GROTIUS de Jure belli & pac.
lib. 3. c. 4. §. 15. & seqq. adducens
varia exempla,

neno fit, ea præsertim arte præparato, ut nullum mox indicium sui præbeat, sed mortem in aliquod tempus differat (54.). Cultæ Gentēs semper averfatæ fuerunt usum veneni: unde etiam Leges Romana prohibent, ne Judex damnet reum, ut veneno pereat (54.): & Europæi populi non patiuntur in bello arma, fontes, aut ea, quæ in hominum vel pecorum alimenta cedunt, veneno infici. Si BALDUS (55.) putat, quælecunque defensionis genus in hostes esse licitum, loquitur ex mero jure naturæ, nec respicit illud, quod a Gentium voluntate ortum trahit (56.), ex qua communiter censetur, posse
in

54.) L. 8. §. 2. ff. de pœnis.

* 54.) Sic Attilius Regulus in Senatu Romano dixit, venenum sibi Carthaginenses dedisse, non præsentarium, sed ejusmodi, quod mortem in diem proferret, &c. A. GELLIUS lib. 6. c. 4. An possit arte præparari venenum, quod determinato aliquo tempore sit operaturum, examinat PAULUS ZACCHIAS Quæst. medico-legal. lib. 2. tit. 2. q. 10.

55.) Vol. 2. Cons. 188.

56.) Vid. SCHIARA Theol. bell. tom. 2. lib. 5. difficult. 7. fol. 14. seq. BURGER Observat. milit. Cent. 1. observ. 29.

in bello, aut obsessione fontes obstrui, aquas aut alimenta fieri inutilia ad usum, ut obsessi ad deditio- nem cogantur: sed ea veneno infici, nostrarum regionum mores non patiuntur: generosius enim existimant in bello ita occidere, ut is, qui occiditur, sui defendendi copiam habeat, quod minime videtur permis- sum, ubi veneno locus datur.

§. 349. In alia classe Homicidii qua *Parricidii* qualificati ponitur *Parricidium*, quo nomine intelligitur caedes contra pietatem & jus sanguinis, in ascenden- tes, vel descendentes, perpetrata. Atrocissimum hoc scelus est. Unde SOLON Atheniensium Legislator, cum interrogaretur, cur nullum suppli- cium constituisset in eum, qui pa- trem necasset, respondit, se id nemi- nem facturum putasse. Sapienter So- lonem a poena ejusmodi statuenda abstinuisse dicit CICERO (57), ne non tam prohibere, quam admonere vi- deretur. Sic etiam ROMULUS quodvis
E e homi

57.) Orat. pro Sext. Roscio Amerino,
ubi multa eloquenter differit in dete-
stationem hujus criminis.

De Judic. Crim.

homicidium parricidii nomine designavit, nullam autem poenam sanxit in eos, qui parentes necassent, cum nefandum hoc scelus nunquam extitutum crederet. Et certe annis prope sexcentis, nemo Romae se isti facinori obligavit: sed patrem intermisse L. Hostius a secundo bello Punico primus fertur (58.).

Pœna a- §. 350. Cum igitur Romuli succes-
pu *Ro-* sores intelligerent, nihil esse tam san-
manos. ctum, quod non aliquando violaret
audacia, supplicium in parricidas singulare excogitaverunt, ut quos natura ipsa retinere in officio non potuisset, ii magnitudine poenae maleficio summoventur: igitur parricidas virgis sanguineis verberatos, insui voluerunt in culeum vivos, cum cane, gallo gallinaceo, vipera & simia, deinde in mare jactari, si mare proximum sit: alioquin bestiis obijci (59.). Si occultum esset crimen, ipsi tamen Ethnici agnoscebant, & venerabantur singularem Dei Providentiam

58.) PLUTARCHUS in Romulo.

59.) L. 9. ff. de Leg. Pomp. de parricid. legi possunt notæ GOTHOFREDI ad hanc legem. Ubi rarior erat simiarum copia, felis substituebatur.

dentiam in puniendo parricidio. Unde cum miles ad occidendum Timoleontem missus, in ipso templo alium adstantem peremisset, non solum liber ab omni pœna dimissus, sed etiam præmiis donatus fuit, postquam rescitum, quod ille occisus patrem suum antea occiderit; judicabat enim ipse Timoleon, hunc hominem singulari Dei providentia adhibitum fuisse ad vindictam de parricida sumendam 60.)

§. 351. Dicta pœna Culei in ple- *Pœna ho-*
risque locis vel omnino abolita, vel *dierna.*
saltem mitigata est; nam non adhibetur more Romano saccus ex corio factus, sed ex lino vel cannabe, in quo reus mox suffocatur ob aquam facile penetrantem: nec adjungi solent animalia per legem Pompejam nominata. Ubi autem euleus in desuetudinem abiit, exasperatur pœna gladii, adhibendo candentes forcipes, trahendo reum ad locum supplicii modo ignominioso, imponendo corpus rotæ, vel etiam viva membra per rotam frangendo, pro circumstantiarum qualitate. Nam haud dubie

E e 2

seve-

60.) PLUTARCHUS in vita Timoleontis.

severissime puniri merentur, qui Parentes & ascendentes cujusvis sexus occidunt, etiamsi sint liberi spurii, vel ex incestu, aut adulterio nati. Acerbitas pœnæ nonnihil mitigari solet, si quis occidat eos, quos loco parentum habere deberet, scilicet socerum, socrum, vitricum, novercam,

Infanticidium,

§. 352. Parricidio æquiparatur *infanticidium*. Competebat quidem olim parentibus jus vitæ & mortis in liberos: cum tamen patria potestas non in atrocitate, sed pietate consistere debeat, ideo jus illud sublatum, & eadem pœna dictata parentibus liberos occidentibus, quæ statuta est liberis parentes occidentibus (61.). Nec fit distinctio inter liberos legitimos & illegitimos, si tamen certo constet, interfectorem fuisse patrem occisi. Si autem mater sit scortum publicum, & pater omnino sit incertus, pœna parricidii cessaret in eum, qui pater esse perhibetur, cum forte ipse id neget. Quamvis autem Leges civiles in liberis ex damnato coitu natis, nullam conjunctionis rationem habere

61.) L. un. C. de his, qui parentes vel liberos occid.

habere videantur quoad certos effectus : secundum naturam tamen , & sanguinem , qui solum in parricidii pœna consideratur , revera sunt Liberi 62.). Gravissimæ culpæ & pœnæ subjiciuntur etiam matres , quæ prolem , sive legitimam , sive illegitime conceptam occidunt ; & hoc modo crimen levius fornicationis aggravant atrocissimo crimine infanticidii. Si autem pater consilio vel auxilio se criminis reum fecit , simul etiam pœnæ reus erit. Sicut eadem pœna punitur , qui patrem , & qui avum occidit : ita etiam qui filios , & qui nepotes occidunt , ejusdem pœnæ rei sunt. Nihilominus Infanticidii rei non agnoscuntur , occidentes eos , qui liberorum loco sunt ; qualis est privignus , gener , nurus. Cum istud crimen infanticidii sat frequens sit , singulari severitate illud persequitur Codex Criminalis Bavariæ 63. : sicut enim quævis mater infanticidium capite luit , ita etiam femina soluta ex crimine gravida , si partum edit clam & nulla obstetrice aut alia femi-

E e 3

na

62.) C. 3. dist. 56.

63.) Part. I. c. 3. §. 19. seqq.

na præsente , præsumitur infantem occidisse , si hic reperiatur mortuus : mater autem sine ulteriore probatione capite plectitur. Juxta aliorum locorum statuta aut praxin , si accidentibus indiciis verosimilibus , mater fateatur , se infantem occidisse , pœna ordinaria gladii locum habet , etiamsi non reperiatur cadaver , quia degenerat in delictum facti transeuntis 63.*).

Committitur etiam pro abortum; §. 353. Infanticidii reos se faciunt , qui partum in utero materno perimunt , procurando abortum , vel abiciendo partum. Distinctio fit plerumque inter foetum jam animatum vel non animatum : utriusque expulsio est illicita 64.). Quo tempore animetur foetus , incertum est : ea opinio est ineptissima , quæ ad evitandas abortus pœnas fingit , foetum tunc primum habere animam rationalem , quando in lucem

63. *) FRIDER. BÖHMERUS Elem. Jurispr. Crim. sect. 2. §. 245.

64.) Inter propositiones ab INNOCENTIO XI. damnatas , 34. ta est : licet procurari abortum ante animationem foetus , ne puella deprehensa gravida occidatur , aut infametur.

lucem editur 65.). An autem mox primis a conceptu diebus, an vero sequentibus foetus animetur anima rationali, non conveniunt Medicinæ & Anatomix periti 66.). Quamvis autem expulsio foetus, etiamsi nondum animatus ponatur, sit semper illicita; in praxi tamen pœnæ homicidii, ratione procurati abortus non habent locum, nisi foetus jam induerit figuram humanam: expulsio autem foetus jam figurati non quidem solet puniri pœna parricidii, sed tamen homicidii: unde juxta Leges Civiles incurritur pœna gladii, sine alia exasperatione.

§. 354. Exasperationem meretur *Adhibita*
expulsio foetus, quæ ope alterius *quando-*
Ec 4 cri- *que arte*
magica.

65.) Ejusdem Pontificis propositio 35. ta
damnata: *Videtur probabile, omnem foetum*
quamdiu in utero est, carere anima rationali
Et tunc primum incipere eandem habere, cum
paritur: ac consequenter dicendum erit,
in nullo abortu Homicidium committi.

66.) De hac re videri potest PAULUS
ZACCHIAS Quæst. Medico-legal. lib.
I. tit. 2. q. 9. & opinionem suam e-
mendans lib. 9. tit. 1. q. ult. CANGIA-
MILA Embryolog. Sacr. lib. 1. c. 7.
segg. JOAN. DE CARDENAS Crif. Theol.
Differt. 22.

criminis perficitur, præsertim circa personas, quarum sterilitas Reipublicæ esset summopere noxia. Historicus fide dignissimus refert, talem abortum arte magica esse procuratum in Ranucii Ducis Parmensis uxore: hæc singulis annis ostendebat fœcunditatem, & uterum gerebat: sed partum ante tempus effundebat. Singulari DEI Providentia in Farnesiam Gentem deprehensum est, veneficam quandam habere domi in cella vinaria consitam ficum exiguæ magnitudinis, ex qua, quories Farnesia conciperet, grossus erumperet, & cum fœtu adolesceret, ea tamen conditione, ut quodocunque grossus decuteretur aut carperetur, Farnesia abortum faceret. Postquam hæc arbor radicitus evulsa & igni tradita fuerat, eodem anno 1610. Farnesia uxor filium enititur, ac sequentibus annis sex alios.

Pœna abortus ex acris Canonibus, §. 355. Per sacros Canones gravissimæ statutz sunt pœnz contra quoscunque, sive directe, sive indirecte procurantes abortum. SIXTI V. 67.) rigo-

67.) *Const. Effrenatam.* quæ est 87. tom. 2. Bullarii.

rigorem ita moderatus est GREGORIUS XIV. 68. , ut excommunicatio non sit reservata Pontifici , & aliæ poenæ locum non habeant in expulsiōe foetus nondum animati. Procurantes autem abortum foetus animati, vel auxilium præstantes contrahunt Irregularitatem ; privantur privilegio Clericali ; sunt inhabiles ad omnia officia & beneficia ; sunt ipso facto excommunicati ; & beneficio-jam habito privantur , saltem post sententiam declaratoriam Judicis : denique Clericus degradatur , & Curia seculari traditur. Episcopus potest absolvere ab hac excommunicatione, non tamen dispensare in irregularitate, aut inhabilitate ad beneficia (69.). Hæc omnia in dictis Constitutionibus extenduntur ad eos, qui mulierum foecunditatem impediunt, & sterilitatis potiones seu venena præbent.

§. 356. Suspectos de Infanticidio *Et suffo-*
se reddunt parentes, qui teneros *cationis*
fantes in eodem lecto collo- *culposæ.*
cant.

E e 5

68.) Const. *Sedes Apostolica.* 8. tom. 2.
Bullarii.

69.) Vid. P. ANACLET. REIFFENSTUEL
ad lib. 5. Decretal. tit. 10. PATRITIUS
SPORER Theol. Sacrament. p. 4. c. 4.

cant, & extinctos reperiunt: suffocati enim a dormientibus parentibus præsumuntur, qui proin committunt infanticidium, non quidem dolosum, sed saltem culpofum. Varios hac de re Conciliorum & Pontificum Canones habemus, qui graves hujus culpæ pœnas exigunt, nominatim pœnitentiam trium annorum, quorum unum peragant in pane & aqua 70.) quàm pœnitentiam Carenam veteres Ecclesiæ Patres appellarunt 71.). Hodie pœna arbitrio Judicis relinquitur.

*An liceat infantes expone-
re?* §. 357. Infanticidio propinqua est *Expositio infantum*. Fit hæc nonnunquam ex inopia, cum mater non habeat, unde infantem alat. Narrante FESTO 72.) erat Romæ *Lactaria columna in foro olitorio dicta, quod ibi infantes lacte alendos deferebant* 73.). Veniam meretur expositio ex causa inopia,

70.) C. 3. de his qui filios occider.

71.) EM. GONZALEZ in C. 2. de sponsa duor. item C. 20. II. q. 5.

72.) De Verb. Signif. lib. 10.

73.) GOLTZIUS in Fastis fol. 208. ad ann. ab U. C. 734. ponit nummum Q. Lucretii Vespillonis, in cujus una parte columna erat inter duas capras media cum infantulo, & in altera effigies Junonis sospitæ. RÆVARDUS Operum

piæ, modo fiat in loco tuto, ubi spes certa sit, infantem inveniendum esse a personis honestis, præsertim si fiat ad ejusmodi domos, quæ destinatæ & fundatæ sunt ad infantes ejusmodi nutriendos. An autem liceat exponere infantem ex ea solum ratione, ut mater evitet infamiam ex partu illegitimo sibi timendam, merito in quæstionem vocatur. Id certum est, vix posse matrem talem sufficientes cautelas adhibere, ne vita vel integritas infantis periculum subeat. Quidquid infamiæ matri imminet, ex merito sustinebit: unde luere non debet innocens infans, qui jus habet, ut a matre alatur. Certe debet talis mater sollicita esse tam de corporali, quam de spiritali salute infantis; qui proin deberet rite baptizari, ejusque educatio honesta procurari,

parte posthuma, *Conjectaneorum* lib. 1. c. 17. suspicatur, fuisse columnam lactariam, ad quam infantes lacte caprino alendi deferebantur, qui proin Junoni sospitæ commendantur. Conjectura hæc adeo placuit GOLTZIO, ut in Indicem retulerit *Columnam Lactariam*. Hujus columnæ meminit ALEX. AB ALEXANDRO *genial. diæ. lib. 2. c. 12.*

curari, ac expensæ demum restitui. Si infans exponeretur in loco solitario, ubi verosimiliter fame aut frigore periturus esset, aut etiam feris in escam cederet, locum habere: pœna Legis Corneliæ de Sicariis. Si vero omnibus cautelis adhibitis, contra intentionem matris exponentis infans fame aut frigore enecaretur, corporali pœna affici mater meretur, non tamen pœna mortis. Infantes expositi, etiamsi scheda adjecta nomen in Baptismo acceptum insinuet, solent tamen sub conditione baptizari. An autem præsumantur legitimi, vehementer dubitatur, cum plerumque exponantur nati ex illicito coitu. Unde quædam hospitalia, ejusmodi infantibus alendis destinata, singulare habent privilegium, ut infantes ibi educati habeantur pro legitimis, & absque alia legitimatione admittantur ad sacros Ordines 74).

Latrocinii pœna. §. 358. Inter qualificata homicidia locum obtinet *Latrocinium*, quando cædes spoliis causa committitur. Hodie

74.) Extat GERARDI NOODT Liber singularis de Partus expositione, ubi explicatur Lex 4. ff. de agnoscend. & alend. liber.

Hodie Leges seculares infligunt pœnam rotæ. Fit istud non solum in viis publicis, sed etiam in ædibus privatis. Eidem pœnæ subjecti sunt, qui auxilium præstant latroni, etiamsi minimum quid, vel omnino nihil acceperint ex spolio, quia consideratur homicidium spolii causa factum, non ipsum spolium. Exasperatur sæpe pœna ordinaria Latrocinii, si sit sæpius iteratum; commissum in personam eminentioris dignitatis, vel cui singularis debetur reverentia aut fides; item si nimis crudeli modo sit factum. Jus Ecclesiasticum præter alias homicidii & rapinæ pœnas, nominatim ab Apylo Ecclesiastico excludit Latrones publicos.

§ 359. Supra §. 239. dictum est, *Sacrilegium.* Sacrilegii qualitatem in variis aliis sceleribus accedere. Fit istud in Homicidio, quod *Sacrilegum* dicitur ratione personæ occisæ, si hæc per sacros Ordines, aut Professionem Religiosam specialiter Divino obsequio destinata sit; incurritur enim excommunicationis pœna ipso facto 75.)

Item

75.) C. 29. XVII. q. 4.

Item ratione loci sacri, in quo fit: sub hac enim ratione privationem Asyli secum trahit.

Autochiria.

§. 360. Ad Homicidium qualificatum trahi etiam potest *Autochiria*, seu propricidium, quando quis sibi ipse dolose violentas manus in ert. Non attingimus antiquissima tempora, ubi multi ex plebe Romana ad Tarquinii Prisci opera perficienda adhibiti, tædio laboris sibi ipsis mortem consciverunt 76.) ; aut Virgines Miletiæ voluntario suspendio sibi vitam ademerunt 77.) ; propudioso autem suspicio aliis horror hujus criminis injectus est. Juxta Leges Romanas, illorum bona fisco cedebant, qui ex criminis scientia sibi mortem inferebant 78.) : nullæ autem pœnæ stuebantur illis, qui dolore aliquo corporis, aut tædio vitæ, suspendio vitam finiverint. Consonat Constitutio Criminalis Carolina 79.), quæ hæredibus relinquit bona illius, qui se ipsum interfecit, nisi iste crimen

-
- 76.) PLINIUS Hist. natur. lib. 36. c. 15.
 77.) A. GELLIUS noct. attic. lib. 15. c. 16.
 78.) L. 3. pr. & §. 1. ff. de bonis eorum, qui ante sentent. &c. L. 1. C. eod.
 79.) Art. 135.

commisisset confiscatione bonorum puniendum : contrarias autem consuetudines expresse abrogat. Unde etiam improbatur consuetudo quorundam locorum, quæ carnifex sibi vendicat omnia, quæ stans in loco propitius, mucrone gladii attingere potest. Jure Ecclesiastico, qui sibi ipsis mortem inferunt, privantur sepultura honesta, nec oblationes propriis fiunt 80.), nisi ex insania, aut violenta melancholia, quæ mortaliter peccandi facultatem eripisset, id factum præsumi possit. Praxis habet, ut si ejusmodi interfectores sui ipsius a Judice Ecclesiastico sepultura sacra indigni declarentur, a carnifice corpus exanime ex ædibus, & quidem juxta consuetudinem quorundam locorum non per ostium, sed per foramen vel foveam sub limine domus effossam, laqueo pertrahatur 81.), & infami loco sepeliatur 82.).

TITU-

80.) Cap. 12. XXIII. q. 5.

81.) DAMHONDERIUS prax. crim. cap. 90. fol. 260.

82.) Vid. FARINACIUS Rer. crim. p. 5. q. 128.